

eul_wid: szc-aa

Μαρκιανὸς ὁ Ἡρακλεώτης · Marcian of Heraclea

Menippus' Voyage Around the Inner Sea, Epitome of Marcianus

Μένιππος Περίπλους τοῦ Ἑσωτερικοῦ Πελάγους

Period: Ὀψιμαρχαία [Late Antique](#)
Dialect: Κοινή τεχνική [Technical Koine](#)
Domain: Γεωγραφία [Geography](#)
Format: Πεζός [Prose](#)

^T ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ ΗΡΑΚΛΕΩΤΟΥ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ ΕΠΙΤΟΜΗ ΤΟΥ ΤΗΣ ΕΝΤΟΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΠΕΡΙΠΛΟΥ, ΟΝ ΕΓΡΑΨΕΝ ΕΝ ΤΡΙΣΙ ΒΙΒΛΙΟΙΣ ΜΕΝΙΠΠΟΣ ΠΕΡΓΑΜΗΝΟΣ. ΥΠΟΘΕΣΙΣ. ^[5]

^A Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Ἐπιτομῆς βιβλίου· Προοίμιον. Πόντου Εὐξείνου ἐκατέρων τῶν ἡπείρων, τῶν τε παρὰ τὴν Ἀσίαν τῶν τε παρὰ τὴν Εὐρώπην τόπων περίπλους. Τὰ δὲ κατὰ μέρος οὕτως ἔχει· Τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ μερῶν τοῦ Πόντου περίπλους. Βιθυνίας περίπλους ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ Διὸς Οὐρίου. Παφλαγονίας περίπλους. Πόντων τῶν δύο περίπλους. ***** Τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ μερῶν τοῦ Πόντου περίπλους. ***** Τοῦ Θρακίου Βοσπόρου καὶ τῆς Προποντίδος καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου ἐκατέρων τῶν ἡπείρων περίπλους. Τὰ δὲ κατὰ μέρος οὕτως ἔχει· Τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ μερῶν περίπλους ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ Διὸς Οὐρίου. ***** Τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ μερῶν περίπλους ***** Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς Ἐπιτομῆς βιβλίου. Τῶν λειπομένων τῆς Εὐρώπης μερῶν περίπλους ἀπὸ τοῦ Ἑλλησπόντου μέχρι τοῦ Ἡρακλείου πορθμοῦ καὶ Γαδείρων τῆς νήσου. Τὰ δὲ κατὰ μέρος οὕτως ἔχει· ***** Τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ τρίτῳ τῆς Ἐπιτομῆς βιβλίου· Λιβύης περίπλους ἀπὸ τοῦ Ἡρακλείου πορθμοῦ. Τὰ δὲ κατὰ μέρος οὕτως ἔχει· ***** Ἀσίας περίπλους ἀπὸ τῶν τῆς Λιβύης ὁρων μέχρι τοῦ προρηθέντος Ἑλλησπόντου. Τὰ δὲ κατὰ μέρος οὕτως ἔχει· ***** [Α]πὸ Κάννων ἤτοι Αἰγαίας μέχρι Ἀδραμυτίου παράπλους. Πόλεων κατὰ γῆν διαστήματα. Ἀπὸ Ἀδραμυτίου μέχρι Λεκτοῦ παράπλους. Τρωάδος μέχρι Σιγείου περίπλους. [ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ. ^[40]

^P ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ] Μαρκιανὸς τῷ ἐταίρῳ Ἀμφιθαλίῳ εὖ πράττει ν. Οἱ τοῖς συγγράμμασι τῶν παλαιῶν ἀβασανίστως ἐντυγχάνοντες ἢ μὴ διαγινώσκειν ἐπιστάμενοι λόγου τε ἀρετὴν καὶ νοημάτων ἀκολουθίαν, πολλὴν παρέσχον, ὥς ἔοικεν, ἄδειαν τοῖς συγγράφειν ἀπλῶς καὶ ὥς ἔτυχε βουλομένοις. ^[5]

¹ Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ἐτέροις ἐξετάζειν καταλιμπάνω, οἱ τῆς ἡμετέρας κρίσεως δι' ἀκριβῆ παιδευσιν πλέον τοῦτο ποιεῖν ἐπίστανται· οἱ δὲ τοὺς περίπλους προχείρως γράψαντες, καὶ τοὺς ἐντυγχάνοντας πείθειν ἐθέλοντες, τόπων τε προσηγορίας καὶ σταδίων ἀριθμὸν διεξιόντες, καὶ ταῦτα ἐπὶ χωρίων ἢ ἐθνῶν βαρβάρων, ὧν οὐδὲ τὰς προσηγορίας εἰπεῖν δύναίτο ἄν τις, αὐτόν μοι δοκοῦσι τὸν Βεργαῖον Ἀντιφάνη νενικηκέναι τῷ ψεύδει. Ὅσοι μὲν γὰρ μερικὰς τινὰς ἐποίησαντο περίπλων διηγήσεις, ὧν καὶ τὰ χωρία σαφῶς ἐγίνωσκον, καὶ τὴν ἀναμέτρησιν τῆς

θαλάττης οὐκ ἡγνούν, καὶ πόλεις καὶ λιμένας καὶ τὰ διαστήματα τούτων καταμαθόντες, οὗτοι δοκοῦσιν ἢ πάντα ἢ τὰ γε πλείστα μετὰ τῆς ἐνδεχομένης ἀληθείας ἐγγεγραμέναι· ὅσοι δὲ ἢ τοῖς ἀπαγγείλασιν ἅπερ οὐκ ἐθεάσαντο πιστεύσαντες, ἢ τοῖς συγγράψασιν ἅπερ ἀκριβῶς οὐκ ἔγνωσαν ἀκολουθήσαντες, ἐκλογάς τινας περίπλων τῆς οἰκουμένης ἐποίησαντο, οὗτοι δὴλον ὡς οὐχ ἑαυτοὺς μόνους ἠπάτησαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πεισθέντας τοῖς ὑπ' αὐτῶν συγγραφεῖσι. Γράφω δὲ ταῦτα πολλοῖς μὲν ἐντυχὼν περίπλοις, πολὺν δὲ περὶ τὴν τούτων εἴδησιν ἀναλώσας χρόνον. ^[20]

² Χρὴ τοίνυν ὅσοι παιδεύσεως ἐντὸς κατέστησαν, τούτων ἐξετάζειν τὰς τοιαύτας φιλομαθίας ὡς μήτε προχείρως πιστεύειν τοῖς λεγομένοις, μήτε ἄπιστον τὴν οἰκείαν γνώμην ἔμπροσθεν τῆς ἐκείνων φροντίδος ποιουμένους. Τούτους δὴ ἀκριβέστερον ἐπισκοπήσομεν. Οἱ γὰρ δὴ δοκοῦντες ταῦτα μετὰ λόγων ἐξητακέναι, Τιμοσθένης ὁ Ῥόδιός ἐστιν, ἀρχικυβερνήτης τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου γεγονὼς, καὶ μετ' ἐκείνον Ἐρατοσθένης, ὃν Βῆτα ἐκάλεσαν οἱ τοῦ Μουσείου προστάντες, πρὸς δὲ τούτοις Πυθέας τε ὁ Μασσαλιώτης καὶ Ἰσίδωρος ὁ Χαρακηνὸς καὶ Σώσανδρος ὁ κυβερνήτης, τὰ κατὰ τὴν Ἰνδικὴν γράψας, Σιμμέας τε ὁ τῆς οἰκουμένης ἐνθεὶς τὸν περίπλουν· ἔτι μὴν Ἀπελλάς ὁ Κυρηναῖος καὶ Εὐθυμένης ὁ Μασσαλιώτης καὶ Φιλέας ὁ Ἀθηναῖος καὶ Ἀνδροσθένης ὁ Θάσιος καὶ Κλέων ὁ Σικελιώτης, Εὐδοξός τε ὁ Ῥόδιος καὶ Ἄννων ὁ Καρχηδόνιος, οἱ μὲν μερῶν τινων, οἱ δὲ τῆς ἐντὸς πάσης θαλάττης, οἱ δὲ τῆς ἐκτὸς περίπλουν ἀναγράψαντες· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Σκύλαξ ὁ Καρυανδεὺς καὶ Βωθθαῖος· οὗτοι δὲ ἑκάτεροι διὰ τῶν ἡμερησίων πλῶν, οὐ διὰ τῶν σταδίων τὰ διαστήματα τῆς θαλάσσης ἐδήλωσαν. Καὶ ἕτεροι δὲ πλείους εἰσὶν, οὓς περιττὸν οἶμαι καταριθμεῖν. Μετὰ δὲ τούτων τοὺς πλείστους Ἀρτεμίδωρος ὁ Ἐφέσιος γεωγράφος καὶ Στράβων, γεωγραφίαν ὁμοῦ καὶ περίπλουν συντεθεικότες, Μένιππος τε ὁ Περγαμηνὸς διάπλους γράψας, ἀκριβέστεροι δοκοῦσι πάντων τῶν προειρημένων τυγχάνειν. ^[5]

³ Περὶ ὧν διελθεῖν ἀναγκαῖον, ὡς ἂν μηδὲν ἀγνοήσαιεν οἱ περὶ τοῦτο τὸ μέρος τῆς γεωγραφίας σπουδάζοντες. Τιμοσθένης μὲν γὰρ, ἔτι τῶν πλείστων τῆς θαλάσσης ἀγνοουμένων μερῶν, τῷ Ῥωμαίους μηδέπω πολέμῳ κεκρατηκέναι τούτων, περὶ λιμένων συγγράψας βιβλία, οὐ πᾶσιν ἀκριβῶς ἐπεξηλήθε τοῖς ἔθνεσι τοῖς τῇ καθ' ἡμᾶς παροικοῦσι θαλάττῃ. Ἀμέλει τῆς μὲν Εὐρώπης τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος ἀτελῶς περιέπλευσε, τὰ δὲ περὶ τὸν Ἡράκλειον πορθμὸν οὔτε τῆς καθ' ἡμᾶς οὔτε τῆς ἔξω θαλάττης ἴσχυσε γινῶναι. Ταῦτα δὲ καὶ κατὰ τὴν Λιβύην πέπονθεν, ἀπὸ τῆς Καρχηδόνας πάντας τοὺς ἐπέκεινα περὶ τὸν Ἡράκλειον πορθμὸν περί τε τὴν ἔξω θάλασσαν ἀγνοήσας τόπους. Τούτων δὲ τῶν ἰ' βιβλίων ἐπιτομὴν ἐν ἐνὶ πεποίηται βιβλίῳ· εἴτ' ἐν ἐτέρῳ πάλιν ἐνὶ τῶν καλουμένων σταδιασμῶν ἐπιδρομὴν τινα συνέγραψεν. Ἐν ἅπασι δὲ τούτοις οὐδὲν τέλειον οὐδὲ σαφὲς ἀπαγγεῖλαι δεδύνηται. Ἐρατοσθένης δὲ ὁ Κυρηναῖος, οὐκ οἶδα τί παθὼν, τὸ Τιμοσθένους μετέγραψε βιβλίον, βραχεὰ τινὰ προσθεῖς, ὡς μηδὲ τοῦ προοιμίου τοῦ μνημονευθέντος ἀποσχέσθαι, ἀλλ' αὐταῖς λέξεσι κάκεῖνο τοῦ οἰκείου προθεῖναι συγγράμματος. Ὅμοια δὲ τούτοις καὶ οἱ ἄλλοι πεπόνθασιν, ἀσαφεῖς καὶ πεπλανημένας τὰς ἐκδόσεις ποιησάμενοι. Ἀρτεμίδωρος δὲ ὁ Ἐφέσιος γεωγράφος κατὰ τὴν ἑκατοστὴν ἐξακοστὴν ἐννάτην Ὀλυμπιάδα γεγονὼς, τὸ δὲ πλείστον μέρος τῆς ἐντὸς καὶ καθ' ἡμᾶς τυγχανούσης θαλάττης ἐκπεριπλεύσας, θεασάμενος δὲ καὶ τὴν νῆσον τὰ Γάδειρα καὶ μέρη τινὰ τῆς ἐκτὸς θαλάττης, ἣν ὠκεανὸν καλοῦσι, τῆς μὲν ἀκριβοῦς γεωγραφίας λείπεται, τὸν δὲ περίπλουν τῆς ἐντὸς Ἡρακλείου πορθμοῦ θαλάσσης καὶ τὴν ἀναμέτρησιν ταύτης μετὰ τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας ἐν ἑνδεκα διεξήλθε βιβλίοις, ὡς σαφέστατον καὶ ἀκριβέστατον περίπλουν τῆς καθ' ἡμᾶς ἀναγράψαι θαλάττης. Μένιππος δὲ ὁ Περγαμηνὸς, [ὅς] καὶ αὐτὸς τῆς ἐντὸς θαλάττης περίπλουν ἐν τρισὶν ἡθροισε βιβλίοις, ἱστορικὴν τινα καὶ γεωγραφικὴν ἐποίησας τὴν ἐπαγγελίαν. Ἐγὼ τοίνυν πάντων τῶν μνημονευθέντων προκρίνας Ἀρτεμίδωρον τὸν Ἐφέσιον,

ἐπιτομήν τῶν ἑνδεκα βιβλίων τοῦ μνημονευθέντος ἐποιήσαμην, προσθεὶς καὶ ἐξ ἐτέρων παλαιῶν τὰ ἐλλείποντα, καὶ τὴν διαίρεσιν τῶν ἰα' βιβλίων φυλάξας, ὥς μετρίαν μὲν γεωγραφίαν, τελειότατον δὲ περίπλουν ἀπεργάσασθαι. ^[5]

4 Θεασάμενος δὲ τοὺς πλείστους τῶν παλαιῶν ἢ μὴδ' ὅλως ἢ ἐπ' ὀλίγον τῆς ἕξω θαλάσσης μνήμην ποιησαμένους, καὶ ταύτην ἀμυδρὰν καὶ τῆς ἀληθείας ἀπάδουσαν, ἰδίαν ἑμαυτοῦ φροντίδα θέμενος τοῦ ὠκεανοῦ τοῦ ἑώου τε καὶ μεσημβρινοῦ παντὸς ἑκατέρων τῶν ἡπείρων τῆς τε Λιβύης καὶ τῆς Ἀσίας, ἀπὸ τοῦ Ἀραβίου κόλπου μέχρι τῶν Σινῶν τοῦ ἔθνους, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦ ἑσπερίου τε καὶ ἀρκτοῦ ὠκεανοῦ τῶν τε τῆς Εὐρώπης τῶν τε τῆς Λιβύης μερῶν τὸν περίπλουν ἐν δυσὶ βιβλίοις συνέγραψα. Καταμαθὼν δὲ καὶ Μένιππον μετρίαν μὲν τινα τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἐκ τῶν οἰκείων βιβλίων παρεχόμενον εἶδησιν, μὴ πᾶσι δὲ ἀκριβῶς ἐπεξελθόντα, τὰ ἐλλείποντα πλεῖστα ὄντα προσθεὶς, καὶ προσέτιγε τὴν περὶ [τοὺς] τόπους καὶ τὰς διαιρέσεις τῶν ἔθνων σαφήνειαν, ἥτις τὸ τέλειον τῆς γνώσεως τοῖς ἐντυγχάνουσι παρέχειν εἴωθε, τὴν ἔκδοσιν τῶν τριῶν βιβλίων ἐποιήσαμην, οὐκ ἀφελόμενος τῆς προσηγορίας τὸν πατέρα τούτων, οὐδὲ εἰς ἑμαυτὸν μεταστήσας τοὺς ἀλλοτρίους πόρους, ὥσπερ οὐδὲ τοῦ πᾶσι πεφροντισμένως ἐπεξελθόντος Ἀρτεμιδώρου, ἀλλὰ τὰς μὲν ἐκείνων προσηγορίας ἐπιγράψας τοῖς βιβλίοις, ὥς ἂν μὴδὲν εἰς τοὺς λογίους ἀμαρτάνειν δοκοίην θεοὺς, τὰς δὲ τούτων ἐπιτομὰς καὶ διορθώσεις τῶν ἑμαυτοῦ ποιησάμενος πόνων ἑναργὲς γνῶρισμα, ὥστε τοὺς ἐντυγχάνοντας μὴδὲν μῆτε τῶν παρ' ἐκείνων συγγραφέντων, μῆτε τῶν παρ' ἡμῶν προστεθέντων ἢ διορθώσεως ἐπιμελοῦς ἀξιοθέντων ἀγνοῆσαι. Περὶ δὲ τῆς διαφωνίας τῶν σταδίων εἴρηται μὲν μοι καὶ ἐν τῷ προτέρῳ βιβλίῳ, ἐν ᾧ τὸν περίπλουν τοῦ ἑώου παντὸς ὠκεανοῦ πεποίημαι· κωλύει δὲ οὐδὲν καὶ νῦν ἐπὶ κεφαλαίων διεξελεῖν. ^[30]

5 Πάντες, ὥς εἶπεῖν, ὅσοι περίπλους ἔγραψαν, περὶ μὲν τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία καὶ λιμένας καὶ νήσους ἢ οὐδὲν ὅλως ἢ βραχέα τινα καὶ ῥαδίως τῆς διορθώσεως ἀξιοθῆναι δυνάμενα διεφώνησαν· περὶ δὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν σταδίων τῶν αὐτῶν πόλεων καὶ νήσων καὶ λιμένων πολλὴν τινα διαφορὰν ἐποιήσαντο. Τῶν μὲν οὖν κόλπων καὶ τῶν ἀκρωτηρίων ἢ διαφωνία σαφής· οἱ μὲν γὰρ πλησίον τῆς ἡπείρου τοὺς κόλπους καὶ τὰ ἀκρωτήρια περιέπλευσαν, οἱ δὲ πορρωτέρω, καὶ διὰ τοῦτο ἢ πλέονας ἢ ἐλάττονας περιέπλευσαν σταδίου τοῦ δὲ ἐπ' εὐθείας γινομένου πλοῦ οὐκ ἂν τις ῥαδίως εἴποι τὰς αἰτίας, εἰ μὴ ἄρα τῷ τάχει τοῦ σκάφους ἢ τῷ βράδει ἀναθῆναι τὸ πταῖσμα βουλευθείη. Ὡμολογημένον γὰρ τοῦθ' ὅτι ἐπτακοσίους οὐριοδρομοῦσα ναὺς διὰ μιᾶς ἀνύει (τῆς) ἡμέρας, εὖροι [δέ] τις ἂν καὶ ἐννακοσίους σταδίου διαδραμοῦσαν ναῦν ἐκ τῆς τοῦ κατασκευάσαντος τέχνης τὸ τάχος προσλαβοῦσαν, καὶ ἑτέραν μόλις πεντακοσίους διανύσασαν, διὰ τὴν ἐναντίαν τῆς τέχνης αἰτίαν. Ἄλλ' ὅμως συγγνώμης ἀξιοῦν χρὴ τὰ τοιαῦτα πταίσματα. Οὐ γὰρ ἐν ἡπείρῳ χωρίων τινῶν τὴν διαμέτρησιν ἐποιήσαντο, ἀλλ' ἐν ὕδατι καὶ πελάγεσιν ἐκ τῆς συνηθείας πλεόν ἢ ἐξ ἑτέρας τινὸς ἐπιτεχνήσεως τὸν ἀριθμὸν τῶν σταδίων εὐρόντες. Διήρηκε δὲ ὁ Μένιππος τὸν περίπλουν τῶν τριῶν ἡπείρων, Ἀσίας τε καὶ Εὐρώπης καὶ Λιβύης, τὸν τρόπον τοῦτον· τὸν Ἑλλησπόντον καὶ Προποντίδα ἅμα τῷ Θρακίῳ Βοσπόρῳ καὶ προσέτιγε τὸν Εὐξείνιον Πόντον ἑκατέρων τῶν ἡπείρων, τῆς τε Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης, ἀφελὼν ἰδίᾳ περιέπλευσε, πρότερον μὲν τὸν Πόντον, μετ' ἐκεῖνον δὲ τὸν Θράκιον Βόσπορον καὶ τὴν Προποντίδα ἅμα τῷ Ἑλλησπόντῳ, ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τοῦ καλουμένου Διὸς Οὐρίου, ὅπερ ἐπ' αὐτοῦ κεῖται τοῦ στόματος τοῦ Πόντου, τοῦ περίπλου τὴν ἀρχὴν ἑκατέρων τῶν ἡπείρων ποιησάμενος. ^[10]

6 ^[2N] Μετὰ δὲ ταῦτα ἀπὸ τῶν λειπομένων τῆς Εὐρώπης μερῶν ἀρξάμενος, περιπλεῖ πᾶσαν αὐτὴν μέχρι τοῦ Ἡρακλείου πορθμοῦ καὶ τῶν Γαδείρων τῆς νήσου. Εἴθ' οὕτως εἰς τὴν ἀντιπέραν διαβάς γῆν κατὰ τὸν Ἡράκλειον πορθμὸν, τοῦτ' ἔστιν εἰς τῆς Λιβύην, ταύτην τε αὐτὴν περιπλεῖ, καὶ συνάπτει ταύτῃ τὸν τῆς Ἀσίας περίπλουν μέχρι τοῦ προρρηθέντος Ἑλλησπόντου.

Καὶ ἡ μὲν ὅλη τάξις τοῦ περίπλου τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, τὰ δὲ κατὰ μέρος ἐξῆς ἐκβήσεται, σαφεστέρας, ὡς προείρηται, τυχόντα τῆς διορθώσεως. ΠΟΝΤΟΥ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ ἑκατέρων τῶν ἡπείρων, τῶν τε παρὰ τὴν Ἀσίαν τῶν τε παρὰ τὴν Εὐρώπην τόπων.

- ^{7T} Τὰ δὲ κατὰ μέρος οὕτως ἔχει· ΤΩΝ ΕΝ ΤΗΙ ΑΣΙΑΙ ΜΕΡΩΝ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ. Κατὰ τὸν Θράκιον Βόσπορον καὶ τὸ στόμα τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἐν τοῖς δεξιοῖς τῆς Ἀσίας μέρεσιν, ἅπερ ἐστὶ τοῦ Βιθυνῶν ἔθνους, κεῖται χωρίον Ἱερὸν καλούμενον, ἐν ᾧ νεὼς ἐστὶ Διὸς Οὐρίου προσαγορευόμενος. ^[5]
- ⁷ Τοῦτο δὲ τὸ χωρίον ἀφετήριον ἐστὶ τῶν εἰς τὸν Πόντον πλεόντων. Εἰσπλεύσαντι δὲ εἰς τὸν Πόντον, δεξιὰν τὴν Ἀσίαν ἔχοντι καὶ περιπλέοντι τὸ λειπόμενον μέρος τοῦ Βιθυνῶν ἔθνους, τὸ πρὸς τῷ Πόντῳ κείμενον, ὁ περίπλους οὕτως ἔχει. ΒΙΘΥΝΙΑΣ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ.
- ⁸ Ἀπὸ Ἱεροῦ Διὸς Οὐρίου εἰς Ῥήβαν ποταμὸν εἰσὶ στάδιοι ρ'. Ἀπὸ δὲ Ῥήβα ἐπὶ Μέλαιναν ἄκραν στάδιοι ρν'. [Ἀπὸ Μελαίνης ἄκρας εἰς Ἀρτάνην ποταμὸν καὶ χωρίον στάδια ρν']· ἔχει δὲ καὶ λιμένιον πορθμίους, παράκειται δὲ καὶ νησίον ὃ σκεπάζει τὸν λιμένα. Ἀπὸ Ἀρτάνου ποταμοῦ εἰς Ψίλλιον ποταμὸν καὶ χωρίον στάδιοι ρμ'. [Ἀπὸ Ψιλλίου ποταμοῦ εἰς Κάλπαν λιμένα καὶ ποταμὸν στάδιοι σι'] τοῦτο δὲ τὸ ἐμπόριον ἐστὶν Ἡρακλεωτῶν, καὶ ποταμὸν ἔχει καὶ λιμένα καλόν. Ἀπὸ Κάλπα ποταμοῦ εἰς Θυνιάδα νήσον στάδιοι ξ'. Ἀπὸ Θυνιάδος νήσου εἰς Σαγγάριον ποταμὸν πλωτὸν στάδιοι σ'. Ἀπὸ Σαγγαρίου ποταμοῦ εἰς Ὑπιον ποταμὸν στάδιοι ρπ'. Ἀπὸ Ὑπίου ποταμοῦ εἰς Δίαν πόλιν στάδιοι ξ'. ἔχει δὲ καὶ ὕφορμον. Ἀπὸ Δίας πόλεως εἰς Ἐλαιον ποταμὸν καὶ ἐμπόριον στάδιοι ρ'. Ἀπὸ Ἐλαίου ποταμοῦ ἐπὶ τὸν Κάλητα ποταμὸν καὶ ἐμπόριον στάδιοι ρκ'. Ἀπὸ τοῦ Κάλητος ποταμοῦ εἰς Ἠλάκλειαν πόλιν μεγίστην στάδιοι π'. Ἀπὸ δὲ τῆς Ἡρακλείας εἰς πόλιν Ἀπολλωνίαν, τὴν ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐν τῷ Θρακῶν ἔθνει καταντικρὺ κειμένην, στάδιοι , α. Οἱ πάντες ἀπὸ Ἱεροῦ Διὸς Οὐρίου εἰς πόλιν Ἡράκλειαν εἰσὶ [στάδιοι] , αφλ'· ἐπ' εὐθείας δὲ πλέοντι ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ εἰς Ἡράκλειαν πόλιν στάδιοι , ασ'. Ἀπὸ Ἡρακλείας εἰς Ποσειδεῖον, σάλος ἐνταῦθα, στάδιοι ρι'. Ἀπὸ τοῦ Ποσειδείου εἰς Ὀξίνην ποταμὸν στάδιοι ρ'. ὄρμος πορθμίους. Ἀπὸ τοῦ Ὀξίνου εἰς Σανδαράκην στάδιοι μ'. ὄρμος πλοίοις. Ἀπὸ Σανδαράκης εἰς Κρηνίδας στάδιοι κ'. ὄρμος συμμέτροις ναυσίν. Ἀπὸ Κρηνίδων εἰς Ψύλλαν χωρίον στάδιοι κ'. Ἀπὸ Ψύλλης χωρίου εἰς Τίον πόλιν καὶ ποταμὸν Βιλλαῖον στάδιοι ρ'. Οὗτος ὁ ποταμὸς ὀρίζει Βιθυνίαν· τὰ δὲ ἐχόμενα Παφλαγονίας ἐστί. Τινὲς δὲ τὸν Παρθένιον ποταμὸν ὄριον Βιθυνῶν καὶ Παφλαγόνων εἶναι βούλονται. Οἱ πάντες ἀπὸ Ἡρακλείας εἰς Τίον πόλιν καὶ ποταμὸν Βιλλαῖον στάδιοι το'. ΠΑΦΛΑΓΟΝΙΑΣ ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ. ^[35]
- ⁹ Τῆς Παφλαγονίας τὰ παραθαλάσσια πάντα μέρη πρὸς τῷ Πόντῳ κείμενα τυγχάνει· τῆς δὲ Βιθυνίας τὰ μὲν προειρημένα πρὸς τῷ Πόντῳ, τὰ δὲ τούτου προηγούμενα κατὰ τὸν Θράκιον Βόσπορον καὶ τὸν Ἀστακηνὸν κόλπον καὶ ἔτι τὴν Προποντίδα μέχρι τοῦ Ῥυνδάκου ποταμοῦ. Ἀπὸ Τίου εἰς Ψίλιδα ποταμὸν στάδιοι ξ'. Ἀπὸ Ψίλιδος εἰς Παρθένιον ποταμὸν στάδιοι ο'. Ἀπὸ Παρθενίου εἰς Ἀμαστριν πόλιν καὶ ποταμὸν στάδιοι ρ'. Οἱ πάντες ἀπὸ Τίου εἰς Ἀμαστριν στάδιοι σκ'. Ἀπὸ Ἀμαστρίδος εἰς Κρώμναν χωρίον στάδιοι ρν'. Ἀπὸ Κρώμνης εἰς Κύτωρον χωρίον στάδιοι ρ'. ἐνταῦθα σάλος. [Ἀπὸ Κυτῶρου εἰς Αἰγιαλὸν στάδιοι ξ'.] Ἀπὸ Αἰγιαλοῦ εἰς Κλίμακα πόλιν στάδιοι ν'. Ἀπὸ τῆς Κλίμακος εἰς Τιμολαῖον χωρίον στάδιοι ξ'. Ἀπὸ Τιμολαΐου χωρίου ἐπὶ Κάραμβιν ἄκρωτήριον ὑψηλὸν καὶ μέγα στάδιοι ρ'. Καταντικρὺ δὲ τῆς Καράμβιδος ἄκρας ἐν τῇ Εὐρώπῃ κεῖται μέγιστον ἄκρωτήριον τὸ καλούμενον Κριοῦ μέτωπον. Ἀπὸ Καράμβιδος ἄκρας εἰς κώμην Καλλιστρατίαν στάδιοι κ'. Ἀπὸ Καλλιστρατίας εἰς Γάριον τόπον στάδιοι π'. Ἀπὸ Γαρίου τόπου εἰς πόλιν Ἀβώνου τεῖχος, τὴν νῦν Ἰωνόπολιν λεγομένην, στάδιοι ρκ'. Ἀπὸ Ἀβώνου τεῖχους ἐπὶ Αἰγινήτην πολίχνην καὶ ποταμὸν στάδιοι ρξ'. Ἀπὸ Αἰγινήτου ἐπὶ Κίνωλιν κώμην καὶ ποταμὸν (ἔχει δὲ καὶ ὕφορμον εἰς τὴν καλουμένην Ἀντικίνωλιν) στάδιοι ξ'. Ἀπὸ Κινώλιδος εἰς Στεφάνην κώμην στάδιοι ρν'· ὄρμος ἐνθάδε. Ἀπὸ Στεφάνης εἰς Ποταμοὺς

χωρίον στάδιοι ρκ'. ἔστι δὲ εἴσπλους εἰς Ποταμοὺς πορθμίους. Ἀπὸ Ποταμῶν χωρίου εἰς Συριάδα ἄκραν λεπτήν στάδιοι ρκ'. Ἀπὸ Συριάδος ἄκρας κόλπος ἐνδέχεται. Εἰσπλεύσαντι δὲ εἰς αὐτὸν εἰς Ἀρμένην κώμην καὶ λιμένα μέγαν εἰσὶ στάδιοι ν'. Ἔστι δὲ παρὰ τὸν λιμένα ποταμὸς Ὀχοσβάνης ὄνομα. Ἀπὸ Ἀρμένης εἰς Σινώπην πόλιν στάδιοι ν'. Κεῖται δὲ ἐπὶ τῶν ἄκρων νησίον ὃ καλεῖται Σκόπελος. Ἔχει δὲ διέκπλουν τοῖς ἐλάττοσι πλοίοις, τὰ δὲ μείζονα περιπλεῖν δεῖ, καὶ οὕτω καταίρειν εἰς τὴν πόλιν. Εἰσὶ δὲ τοῖς περιπλέουσι τὴν νῆσον πλείους ἄλλοι στάδιοι μ'. Ἀπὸ δὲ Καράμβιδος ἄκρας πλέοντι ἐπ' εὐθείας εἰς Σινώπην στάδιοι ψ'. Οἱ πάντες ἀπὸ Ἀμάστριδος εἰς Σινώπην στάδιοι , αυν'. Ἀπὸ δὲ Ἡρακλείας εἰς Σινώπην , βμ'. Ἀπὸ δὲ Ἱεροῦ εἰς Σινώπην εἰσὶ στάδιοι , γφο'. Ἀπὸ Σινώπης εἰς Εὐάρχον ποταμὸν στάδιοι π'. οὗτος ὁ ποταμὸς ὀρίζει Παφλαγονίαν καὶ τὴν ἐχομένην Καππαδοκίαν. Οἱ παλαιοὶ γὰρ τὴν Καππαδοκίαν καθήκειν βούλονται μέχρι τοῦ Εὐξείνου Πόντου· τινὲς [δὲ] αὐτοὺς Λευκοσύρους ἐκάλεσαν· νυνὶ δὲ μετὰ τὴν Παφλαγονίαν τὰ ἐχόμενα μέχρι τῶν Βαρβαρικῶν ὀρίων ἰδίως Πόντος καλεῖται· διήρηται δὲ εἰς ἐπαρχίας δύο. ΠΟΝΤΩΝ ΤΩΝ Β' ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ. ^[45]

10 [16N] Ἀπὸ Εὐάρχου ποταμοῦ εἰς Κάρουσαν χωρίον στάδιοι ο'. ἔχει δὲ καὶ λιμένα τοῖς ἄφ' ἐσπέρας ἀνέμοις. Ἀπὸ Καρούσης χωρίου εἰς Ζάγωνρον χωρίον στάδιοι ρκ'. Ἀπὸ Ζαγώρου χωρίου εἰς Ζάληκον ποταμὸν καὶ κώμην ἀλίμενον στάδιοι ρκ'. Ἀπὸ Ζαλήκου ποταμοῦ εἰς Ἄλυν ποταμὸν πλωτὸν στάδιοι ρν'. Ἀπὸ Ἄλυσος ποταμοῦ εἰς λίμνην καὶ τὸν ὑπὲρ αὐτῆς σάλον, ὃς καλεῖται Ναύσταθμος, στάδιοι ρκ'. Ἀπὸ Ναυστάθμου εἰς ἐτέραν λίμνην καλουμένην Κωνώπιον ἀλίμενον στάδιοι ρκ'. Ἀπὸ Κωνωπίου εἰς Ἀμισὸν πόλιν στάδιοι ρν'. Οἱ πάντες ἀπὸ Σινώπης εἰς Ἀμισὸν στάδιοι ρν'. Ἀπὸ δὲ Ἱεροῦ εἰς Ἀμισὸν εἰσὶ στάδιοι δφκ'. Ἀπὸ Ἀμισοῦ ἐπὶ τὸν Λύκαστον ποταμὸν στάδιοι κ'. Ἀπὸ τοῦ Λυκάστου εἰς κώμην καὶ ποταμὸν Χαδίσιον στάδιοι ρν'. [Ἀπὸ Χαδισίου ἐπὶ τὸν Ἰριν ποταμὸν στάδιοι ρ'.] Λεῖπε ι.